

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „APĂ-CANAL CHIȘINĂU”

str. Albișoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

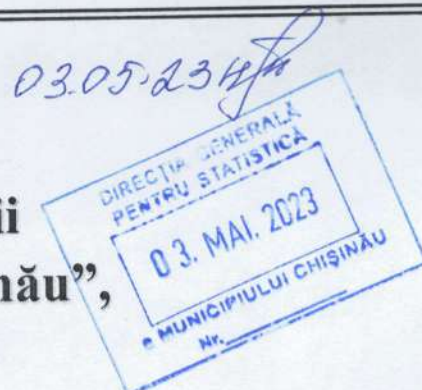

Titulară a Ordinului
„Gloria Muncii”
12.12.2012

ISO 9001 Certificat nr.885C
ISO 14001 Certificat nr.027M
ISO 45001 Certificat nr.015HS
ISO 50001 Certificat nr.002En
ISO 37001 Certificat nr.007AM

Raportul conducerii S.A. „Apă-Canal Chișinău”, pentru anul 2022

Cuprins:

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora.....	1
2. Performanța financiară a întreprinderii.....	1
2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată.....	1
2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere	2
2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere	3
2.4. Situația fluxului de numerar	4
2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate	5
2.6. Obligațiunile întreprinderii	6
2.7. Indicatori de rentabilitate	7
3. Plăți la bugetele publice.....	8
4. Indicatorii nefinanțari de performanță	9
4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate	9
4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare.....	9
4.3. Balanța apei și apelor uzate	10
5. Perspectivele de dezvoltare ale entității.....	10
6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea	11
7. Protecția mediului înconjurător	13
8. Oportunitățile profesionale ale angajaților	15

Cod IBAN MD12PR002251166792001498, BC „ProCreditBank”, CF 1002600015876, Cod TVA 0600920, capitalul social 611915200 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora

Activitățile de bază desfășurate de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, conform Statutului întreprinderii, sunt prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în municipiul Chișinău, orașele Ialoveni și Vadul lui Vodă și în satele Cojușna, Maximovca, Floreni, Coșernița, Bălăbăneți etc., precum și producerea și furnizarea energiei termice în or. Codru, Aeroport și Costiujeni din mun. Chișinău.

Principalele acte normative în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea sunt:

- Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1163/1997;
- Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013;
- Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 271/2015;
- Licențele în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea:
 - Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de municipiu și oraș, eliberată în data de 29.05.2015 pe un termen de 25 de ani;
 - Licența pentru furnizarea serviciului public de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, eliberată în data de 29.05.2015 pe un termen de 25 de ani.
- Contracte de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare:
 - Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între municipiul Chișinău și S.A. „Apă-Canal Chișinău” nr. 94 din 13.05.2015;
 - Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între orașul Ialoveni și S.A. „Apă-Canal Chișinău” nr. 592 din 14.11.2018.

Pe lângă contractele de delegare a gestiunii serviciului menționate mai sus, în temeiul modificărilor operate în legea 303/2013, entitatea urmează să încheie contracte similare cu toate unitățile administrativ-teritoriale, în teritoriul cărora prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și gestionează infrastructura tehnico-edilitară aferentă.

Adițional, mai sunt prestate și alte servicii, secundare, cum ar fi branșare la/debranșare de la rețeaua de alimentare cu apă, racordarea la/deconectarea de la rețeaua de canalizare, eliberarea condițiilor tehnice, transportul apei cu autocisterne și a apelor uzate cu autovidanje, spălarea hidrodinamică a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare, servicii de laborator, detecția scurgerilor în rețele, executarea lucrărilor și exploatarea construcțiilor hidrotehnice, executarea lucrărilor de proiectare și topografico-geodezice etc. O parte a activităților secundare sunt complementare activităților de bază și sunt la fel reglementate.

Având în vedere specificul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și al infrastructurii aferente acestuia, ACC este unicul operator în aria de servicii.

2. Performanța financiară a întreprinderii

2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată

În anul 2022, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a înregistrat **un rezultat financiar negativ** în valoare totală de **163,7 mil. lei**, inclusiv **21,8 mil. lei pierdere din activitatea operațională**. În anul precedent ACC a înregistrat **pierdere** în valoare totală de 18,3 mil. lei, inclusiv 42,6 mil. lei pierdere din activitatea operațională.

Tab. 1 Situație comparativă a contului de profit și pierderi pentru anii 2021 și 2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Abateri	
			abs	%
REZULTAT NET	-18,3	-163,7	-145,4	-793,7%
Informativ, veniturile	715,7	2123,4	+1407,7	+196,7%
Costurile până la impozitare	731,9	2287,1	+1555,2	+212,5%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	2,1	0,0	-2,1	-100,0%
REZULTAT PÂNĂ LA IMPOZITARE	-16,3	-163,7	-147,4	-906,5%
Din activitatea operațională	-42,6	-21,8	+20,7	+48,7%
Informativ, veniturile	679,6	793,3	+113,7	+16,7%
Costurile	722,1	815,1	+93,0	+12,9%

Specificare	2021	2022	Abateri	
			abs	%
Din alte activități	+26,3	-141,9	-168,2	-639,4%
Informativ, veniturile	36,1	1330,1	+1294,0	+3582,5%
Costurile	9,8	1472,0	+1462,2	+14893,4%
Informativ: Rezultat până la impozitare în condiții comparabile (fără a ține cont de granturi, active primite cu titlu gratuit și diferențe de curs valutar)	-47,6	-159,6	-112,0	-235,5%
Influența factorilor care nu țin de performanța financiară curentă	+31,3	-4,1	-35,4	-113,2%
Inclusiv:				
Venituri din granturi primite	+4,7	+3,4	-1,3	-27,5%
Cheltuieli finanțate din granturi	-4,7	-3,4	+1,3	+27,5%
Activele primite cu titlu gratuit	+0,2	+0,1	-0,1	-57,1%
Diferența netă de curs valutar	+31,1	-4,2	-35,3	-113,6%

În condiții comparabile și anume fără a ține cont de granturi, activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs valutar, întreprinderea a înregistrat un rezultat financiar negativ în sumă de 159,6 mil. lei, fiind în descreștere cu 112,0 mil. lei, sau cu 235,5 % comparativ cu 47,6 mil. lei pierdere înregistrată în anul 2021. Această reducere a fost determinată în special de majorarea cheltuielilor privind amortizarea imobilizărilor, remunerarea angajaților, provizioanele create pentru creanțele compromise, precum și de costul resurselor energetice și termice consumate.

2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere

În anul 2022 întreprinderea a înregistrat venituri totale în sumă de 2123,4 mil. lei. Veniturile au crescut comparativ cu anul 2021 în total cu 1407,7 mil. lei, inclusiv cu 1321,9 mil. lei au sporit veniturile din operațiuni cu active imobilizate și cu 94,6 mil. lei veniturile din activitatea operațională pe când veniturile din diferențe de curs valutar sau diminuat cu 27,3 mil. lei. Respectiv, adică fără a ține cont de operațiunile cu active imobilizate, granturi și subvenții, activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs, veniturile totale au constituit 757,4 mil. lei, acestea fiind în creștere cu 78,5 mil. lei sau cu 11,6 % comparativ cu anul precedent.

Tab. 2 Situație comparativă a veniturilor pentru anii 2021 și 2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Abateri	
				abs	%
TOTAL VENITURI	715,7	2123,4	100%	+1407,7	+196,7%
Venituri din activitatea operațională (611+612)	679,6	793,3	37,4%	+113,7	+16,7%
Venituri din vânzări	670,2	698,6	32,9%	+28,4	+4,2%
Venituri din prestarea serviciilor de alimentare cu apă	430,7	437,5	20,6%	+6,8	+1,6%
Venituri din prestarea serviciilor de evacuare și epurare a apelor uzate	169,3	168,2	7,9%	-1,1	-0,7%
Venituri suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate	31,2	34,1	1,6%	+2,9	+9,2%
Venituri din prestarea serviciilor de furnizare a energiei termice	33,4	51,0	2,4%	+17,6	+52,6%
Venituri din alte servicii prestate	5,0	6,9	0,3%	+1,9	+37,4%
Venituri din executarea lucrărilor către terți	0,5	0,9	0,0%	+0,4	+81,9%
Venituri din contracte de leasing operațional și financiar	0,0	0,0	0,0%	+0,0	+3,2%
Alte venituri din activitatea operațională	9,3	94,6	4,5%	+85,3	+916,4%
din valorificarea granturilor și subvențiilor	2,8	37,6	1,8%	+34,8	+1227,6%
din active imobilizate și circulante intrate cu titlu gratuit	0,2	0,1	0,0%	-0,1	-57,1%
alte venituri pe termen scurt	6,2	57,0	2,7%	+50,7	+813,6%
Venituri din operațiuni cu active imobilizate	-	1 321,87	62,3%	+1321,9	-
Venituri financiare	36,1	7,1	0,3%	-29,1	-80,5%
Venituri din diferențe de curs valutar	33,7	6,5	0,3%	-27,3	-80,9%
Alte venituri financiare	2,4	0,6	0,0%	-1,8	-74,6%
Venituri excepționale	0,0	1,2	0,1%	+1,2	-
Informativ: venituri totale în condiții comparabile, fără a ține cont de venituri din operațiuni cu active imobilizate, granturi și subvenții, activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs	678,9	757,4	35,7%	+78,5	+11,6%

Veniturile din vânzări au constituit 698,6 mil. lei, înregistrând o creștere de 28,4 mil. lei sau 4,2 %, ca urmare a scumpirii serviciilor de furnizare a energiei termice în anul 2022, precum și datorită majorării numărului de agenți economici, comparativ cu anul 2021.

În special, veniturile din furnizarea energiei termice s-au majorat cu 17,6 mil. lei sau cu 52,6 % datorită creșterii tarifului mediu anual cu 85,4 % și a micșorării volumului livrat cu 4,4 mii Gcal (17,7 %) față de anul precedent.

De asemenea, veniturile suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate, care constituie 1,6 % din total venituri, au crescut cu 2,9 mil. lei sau cu 9,2 %.

Veniturile din activitatea de alimentare cu apă, care constituie 20,6 % din total venituri sau 62,6 % din venitul de vânzări, au înregistrat o creștere ușoară cu 6,8 mil. lei sau cu 1,6 %, ca urmare a sporirii volumelor livrate consumatorilor noncasnici la tarif majorat și reducerii volumelor livrate consumatorilor casnici la tarif redus.

Totodată, veniturile din activitatea de canalizare, constituind 7,9 % din total venituri sau 24,1 % din venitul de vânzări, s-au diminuat cu 1,1 mil. lei sau cu 0,7 % din cauza diminuării volumelor livrate consumatorilor noncasnici.

2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere

În anul 2022 întreprinderea a înregistrat cheltuieli totale în sumă de 2287,1 mil. lei, fiind cu 1553,1 mil. lei mai mult comparativ cu anul 2021. În condiții comparabile, adică fără a ține cont de cheltuielile din operațiuni cu active imobilizate, casarea creanțelor compromise istorice, diferențele de curs, granturi și subvenții, cheltuielile totale au constituit 818,1 mil. lei, fiind în creștere cu 91,7 mil. lei sau cu 12,6 % comparativ cu anul 2021.

Tab. 3 Situație comparativă a cheltuielilor pentru anii 2021 și 2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Abateri	
				abs	%
TOTAL CHELTUIELI	734,0	2287,1	100%	+1553,1	+211,6%
Cheltuieli operaționale	722,1	815,1	35,6%	+93,0	+12,9%
Cheltuieli cu active imobilizate	0,8	1455,2	63,6%	+1454,3	+176559,9 %
Cheltuieli financiare	9,0	15,6	0,7%	+6,6	+73,5%
Inclusiv:					
cheltuieli din diferențe de curs valutar	2,1	10,3	0,5%	+8,2	+395,6%
dobânzi pentru credite și împrumuturi	6,7	5,3	0,2%	-1,4	-20,9%
Cheltuieli excepționale	0,0	1,2	0,1%	+1,2	-
Cheltuieli privind impozitul pe venit	2,1	0,0	0,0%	-2,1	-100,0%
<i>Informativ: cheltuieli totale, în condiții comparabile, fără a ține cont de cheltuielile din operațiuni cu active imobilizate, granturi și subvenții, diferențele de curs și cheltuielile din casarea creanțelor compromise istorice</i>	726,4	818,1	35,8%	+91,7	+12,6%
Cheltuieli capitalizate	-13,2	-22,1		-8,9	-67,2%
CHELTUIELI OPERAȚIONALE, incl. capitalizate	735,3	837,2	100%	+101,9	+13,9%
cheltuielile cu personalul	314,1	348,3	41,6%	+34,2	+10,9%
inclusiv salarii și remunerări	232,1	281,4	33,6%	+49,2	+21,2%
asigurări obligatorii de stat	55,2	60,5	7,2%	+5,3	+9,6%
provizioane pentru concedii nefolosite	26,8	6,5	0,8%	-20,3	-75,8%
energia electrică procurată	95,9	184,7	22,1%	+88,8	+92,7%
amortizarea imobilizărilor	97,8	46,7	5,6%	-51,2	-52,3%
materiale diverse (incl. OMVSD)	22,0	25,5	3,0%	+3,5	+16,0%
gaze naturale	23,5	58,0	6,9%	+34,5	+147,0%
TVA atribuită la cheltuieli	23,3	32,6	3,9%	+9,3	+40,0%
cheltuieli de întreținere și reparație a fondurilor fixe	24,8	32,9	3,9%	+8,0	+32,3%
taxa pentru apă	8,3	8,3	1,0%	+0,1	+0,9%
produse*petroliere	10,2	12,7	1,5%	+2,6	+25,2%
comisioane p-u intermediere la facturare și încasare	11,3	11,8	1,4%	+0,5	+4,9%
servicii diverse	14,0	13,3	1,6%	-0,7	-4,7%
reactivi	20,3	26,7	3,2%	+6,4	+31,5%
energie termică	4,3	5,4	0,6%	+1,1	+26,1%
impozite și taxe, fără taxa p-u apă, TVA și taxa de timbru	3,7	4,4	0,5%	+0,7	+18,4%
amenzi, penalități, despăgubiri	1,1	0,8	0,1%	-0,3	-27,2%
provizioane/creanțe compromise casate	50,3	17,3	2,1%	-32,9	-65,5%
creanțe compromise istorice	0,0	0,1	0,0%	+0,1	-
cheltuieli finanțate din granturi și subvenții	4,7	3,4	0,4%	-1,3	-27,5%
alte cheltuieli operaționale	5,9	4,4	0,5%	-1,5	-25,3%
<i>Informativ: chel. operaționale, incl. capitalizate, în condiții comparabile (fără cheltuieli finanțate din granturi, casarea creanțelor compromise istorice și provizioanele pentru acestea)</i>	730,7	833,7	99,6%	+103,1	+14,1%

Cheltuielile operaționale până la capitalizări, în condiții comparabile, au constituit 837,2 mil. lei, acestea înregistrând o creștere de 101,9 mil. lei (13,9 %) față de anul trecut. În special sau majorat cheltuielile privind remunerarea angajaților au crescut cu 49,2 mil. lei (21,2 %), iar contribuțiile de asigurări obligatorii au sporit cu 5,3 mil. lei (9,6 %).

De asemenea, s-au majorat costul gazelor naturale consumate – cu 34,5 mil. lei (147,0 %)

ca urmare a creșterii prețului de procurare mediu pe an cu 211,4 % și a diminuării volumelor consumate cu 904,46 mii m³ sau cu 20,8 %, la fel și costul energiei electrice – cu 88,8 mil. lei (92,7 %) datorită creșterii prețului de procurare mediu pe an cu 1,7 % cât și a creșterii cantității energiei electrice consumate cu 77 762,75 mii kWh sau cu 80,2 %; costul cheltuielilor de întreținere și reparație a mijloacelor fixe – cu 8,0 mil. lei (32,3 %), costul reactivilor consumați – cu 6,4 mil. lei (31,5 %) precum și majorarea TVA atribuite la cheltuieli – cu 9,3 mil. lei (40,0 %) ca urmare a sporirii cotei consumatorilor noncasnici în structura serviciilor prestate de alimentare cu apă și de canalizare, precum și drept consecință a creșterii prețurilor la bunurile și serviciile procurate.

Creșterea cheltuielilor a fost atenuată parțial de diminuarea cheltuielilor cu amortizarea imobilizărilor cu 51,2 mil. lei (52,3 %) în urma transmiterii imobilizărilor de către S.A.„Apă-Canal Chișinău” la balanța Primăriei mun. Chișinău, bunurile domeniului public și privat aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, proprietate a UAT în temeiul Legii 303/2013, gestionate realmente de către S.A.„Apă-Canal Chișinău” în temeiul Contractului de delegare a gestiunii din 13.03.2015, precum și de diminuarea provizioanelor creanțe pentru concedii neutilizate – cu 20,3 mil. lei (75,8 %); micșorarea cheltuielilor finanțate din granturi și subvenții – cu 1,3 mil. lei (27,5 %), s-au diminuat cheltuielile aferente creanțelor compromise cu 32,9 mil. lei (65,5 %).

2.4. Situația fluxului de numerar

În anul 2022 au fost înregistrate încasări în sumă totală de 892,6 mil. lei, inclusiv 746,7 mil. lei sau 83,7 % – încasări din vânzări (rd. 010 SFN), 135,8 mil. lei sau 15,2 % – alte încasări, din care 128,1 mil. lei reprezintă încasări sub formă de granturi, alocații și subvenții primite pentru finanțarea activității investiționale. Încasările sub formă de credite și împrumuturi sau diminuat cu 89,0 mil. lei drept consecință a nedebersării de mijloace bănești din contul creditelor internaționale (BERD, BEI) și includ doar 10,0 mil. lei credit pe termen de până la 6 luni, inclusiv, cu scadența finală până la data de 05.10.2022, încasat de la BC „Moldindconbank” SA conform Acordului de valorificare nr. 123/21-2 din 05.04.2022 la Contractul de acordare a plafonului multiopțional nr. 123/21 din 25.06.2021.

Încasările totale s-au majorat comparativ cu anul 2021 cu 55,3 mil. lei sau cu 6,6 % drept consecință a majorării cu 85,1 mil. lei sau cu 167,7 % sub formă de alte încasări. Totodată, încasările din vânzări au sporit cu 59,2 mil. lei sau cu 8,6 % ca urmare a majorării tarifului la energia termică furnizată, gaze și energie electrică și a volumului de energia electrică livrată.

Plățile totale efectuate în anul 2022 au constituit 910,9 mil. lei, fiind cu 55,5 mil. lei sau cu 6,5 % peste nivelul înregistrat în anul 2021. Din componența plăților, 318,6 mil. lei sau 35,0 % reprezintă plăți către angajați și organe de asigurare socială, 36,5 % sau 329,5 mil. lei constituie plățile pentru stocuri și servicii procurate, 6,7 % sau 61,0 mil. lei le revine investițiilor în active imobilizate, cea mai mare parte fiind efectuate din sursele creditare în cadrul PIP, 13,4 % sau 122,0 mil. lei sunt plăți aferente creditelor și 8,8 % sau 79,8 mil. lei – sunt alte plăți.

Tab. 4 Situație comparativă a situației fluxului de numerar pentru anii 2021 și 2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Devieri 2022-2021	
				abs.	%
Soldul mijloacelor bănești la începutul anului	51,0	32,0		-19,0	-37,2%
ÎNCASĂRI	837,2	892,6	100%	+55,3	+6,6%
Încasări din vânzări	687,5	746,7	83,7%	+59,2	+8,6%
Încasări sub formă de credite și împrumuturi	99,0	10,0	1,1%	-89,0	-89,9%
Alte încasări	50,7	135,8	15,2%	+85,1	+167,7%
PLĂȚI	855,5	910,9	100%	+55,5	+6,5%
Plăți pentru stocuri și servicii procurate	241,3	329,5	36,2%	+88,2	+36,5%
Plăți către angajați și organe de asig. socială	287,5	318,6	35,0%	+31,1	+10,8%
Plăți aferente creditelor și împrumuturilor, incl. dobânzi	120,3	122,0	13,4%	+1,7	+1,4%
Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	130,8	61,0	6,7%	-69,8	-53,3%
Alte plăți	75,5	79,8	8,8%	+4,3	+5,7%
FLUX NET	-18,3	-18,4	-	-0,1	+0,7%
informativ, flux net fără a ține cont de fluxul de numerar în cadrul acordurilor de împrumut și PIP	+6,8	+26,5		+19,7	+291,1%

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Devieri 2022-2021	
				abs.	%
Diferențe de curs	-0,7	-0,6		+0,1	-17,8%
Soldul mijloacelor bănești la finele perioadei de gestiune	32,0	13,1		-19,0	-59,2%
PLĂȚI	855,5	910,9	100%	+55,5	+6,5%
- Rambursarea creditelor BERD, BEI	56,3	67,2	7,4%	+10,8	+19,2%
- Plata dobânzilor pe creditele BERD, BEI	12,3	11,4	1,3%	-0,9	-7,1%
- Plăți pe contractele aferente PIP	84,0	44,9	4,9%	-39,1	-46,6%
- Plăți pentru investiții în afara contractelor PIP	46,8	16,1	1,8%	-30,6	-65,5%
- Plăți în cadrul activității operaționale	604,4	727,9	79,9%	+123,5	+20,4%
-- plăți pentru stocuri procurate	64,9	71,8	7,9%	+6,9	+10,7%
-- plăți pentru servicii procurate	176,4	257,7	28,3%	+81,2	+46,0%
-- plăți către angajați	207,9	227,7	25,0%	+19,8	+9,5%
-- plăți la buget	138,0	160,3	17,6%	+22,3	+16,1%
-- alte plăți în cadrul activității operaționale	17,1	10,4	1,1%	-6,7	-39,1%
- Plăți aferente rambursării creditelor locale, incl. dobânzi	51,7	43,4	4,8%	-8,2	-15,9%

În anul 2022 a fost înregistrat un flux net de numerar negativ, în sumă de 18,4 mil. lei, acesta fiind determinat de majorarea sumei obligațiunilor scadente aferente creditelor, creșterea cheltuielilor cu personalul, precum și de scumpirile în lanț la bunurile achiziționate, generate de criza în domeniul energetic. **Totuși, fără a ține cont de fluxul de numerar în cadrul acordurilor de împrumut și PIP, fluxul net de numerar a fost pozitiv, în sumă de 26,5 mil. lei, acesta fiind în creștere cu 19,7 mil. lei față de anul 2021.**

Soldul mijloacelor bănești la 31.12.2022 a constituit **13,1 mil. lei** și sunt destinate pentru cheltuieli curente.

2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate

Anul 2022 a avut un impact favorabil asupra vânzărilor, care poate fi exprimat prin următorii indicatori:

- Creșterea veniturilor din serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (SPA și SPC) cu 5,7 mil. lei sau cu 0,9 %, datorită majorării volumelor livrate consumatorilor noncasnici la tarif majorat (tabelul 5, rând. 14, col. 6);

- Majorarea valorii facturate a SPA și SPC, inclusiv TVA, cu 10,8 mil. lei sau cu 1,7 % (tabelul 5, rând. 17, col. 6);

- Sporirea achitărilor pentru SPA și SPC, inclusiv prin decontări reciproce, cu 46,5 mil. lei sau cu 7,4 % (tabelul 5, rând. 22, col. 6), ca urmare a modificării structurii consumului de servicii;

- Creșterea ratei achitărilor pentru SPA și SPC în total cu 6,4 p.%, de la 96,9 % în anul 2021 la 103,4 % (tabelul 5, rând. 26, col. 6), inclusiv cu 22,5 % pentru agenții economici și cu 2,2 % pentru instituțiile bugetare;

- Sporirea achitărilor pentru serviciul de furnizare a energiei termice cu 18,5 mil. lei sau cu 56,3 %, în condițiile majorării valorii serviciilor facturate, inclusiv TVA, cu 52,4 % (tabelul 5, rând. 33, col. 6);

- Creșterea ratei achitărilor pentru serviciul de furnizare a energiei termice în total cu 10,3 p.%, de la 100,5 % în anul 2021 la 110,8 % (tabelul 5, rând. 34, col. 6);

- Diminuarea soldului creanțelor pentru SPA și SPC cu 35,7 mil. lei (cu 9,8 %) și majorarea soldului creanțelor pentru serviciul de termoficare cu 2,8 mil. lei (cu 18,7 %);

- Creșterea încasărilor totale din vânzări (în numerar și prin virament) cu 59,2 mil. lei sau cu 8,6 % (tabelul 5, rând. 36, col. 6);

- Sporirea încasărilor medii zilnice cu 8,3 %, de la 1,9 mil. lei/zi la 2,0 mil. lei/zi.

Tab. 5. Volumul, valoarea facturată și rata încasărilor pentru serviciile prestate în 2021- 2022

Nr. crt.	Specificare	UM	2021	2022	Devieri 2022-2021	
					abs	%
1	2	3	4	5	6	7
1.	VOLUMUL DE SERVICII FURNIZATE AC					
2.	Volumul serviciilor de alimentare cu apă	mil. m3	45,5	46,1	+0,6	+1,3%
3.	- consumatori casnici	mil. m3	35,7	35,8	+0,1	+0,2%
4.	- consumatori noncasnici	mil. m3	9,8	10,3	+0,5	+5,1%
5.	Volumul serviciilor de canalizare	mil. m3	42,3	42,1	-0,2	-0,4%

Nr. crt.	Specificare	UM	2021	2022	Devieri 2022-2021	
					abs	%
6.	- consumatori casnici	mil. m3	33,1	33,0	-0,1	-0,3%
7.	- consumatori noncasnici	mil. m3	9,1	9,0	-0,1	-0,9%
8.	TARIFE pentru servicii de alimentare cu apă și de canalizare					
9.	Tarif mediu aprobat	lei/m3	13,61	13,61	-	-
10.	Tarif mediu efectiv	lei/m3	13,47	13,49	+0,02	+0,1%
11.	- pentru consumatori casnici	lei/m3	10,69	10,69	-	-
12.	- pentru consumatori noncasnici	lei/m3	24,22	24,21	-0,00	-0,0%
13.	VENITURI DIN SERVICII AC					
14.	Venituri din serviciile de alimentare cu apă și de canalizare	mil. lei	600,1	605,7	+5,7	+0,9%
15.	- consumatori casnici	mil. lei	376,5	377,0	+0,5	+0,1%
16.	- consumatori noncasnici	mil. lei	223,5	228,7	+5,2	+2,3%
17.	Valoarea serviciilor de AC facturate, incl. TVA	mil. lei	644,5	655,3	+10,8	+1,7%
18.	- consumatori casnici	mil. lei	376,5	377,1	+0,6	+0,1%
19.	- instituții bugetare	mil. lei	52,1	53,3	+1,2	+2,2%
20.	- alți consumatori noncasnici	mil. lei	215,9	225,0	+9,1	+4,2%
21.	Achitări pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare					
22.	Suma achitărilor pentru serviciile de AC	mil. lei	628,1	674,5	+46,5	+7,4%
23.	- consumatori casnici	mil. lei	367,6	359,8	-7,8	-2,1%
24.	- instituții bugetare	mil. lei	50,9	53,0	+2,1	+4,2%
25.	- alți consumatori noncasnici	mil. lei	209,6	261,8	+52,1	+24,9%
26.	Rata de colectare a plăților	%	96,9%	103,4%	+6,4 p.%	+6,6 %
27.	- consumatori casnici	%	97,3%	95,4%	-1,9 p.%	-2,0%
28.	- instituții bugetare	%	97,3%	99,5%	+2,1 p.%	+2,2%
29.	- alți consumatori noncasnici	%	96,2%	117,9%	+21,7 p.%	+22,5%
30.	Sold creanțe pentru serviciile AC	mil. lei	365,8	330,1	-35,7	-9,8%
31.	Achitări pentru serviciul de furnizare a energiei termice					
32.	Valoarea serviciilor de ET facturate, incl. TVA	mil. lei	35,7	54,4	+18,7	+52,4%
33.	Suma achitărilor pentru serviciile de ET	mil. lei	32,9	51,4	+18,5	+56,3%
34.	Rata de colectare a plăților	%	100,5%	110,8%	+10,3 p.%	+10,3%
35.	Sold creanțe pentru serviciile ET	mil. lei	14,8	17,6	+2,8	+18,7%
36.	Încasări totale din vânzări (în numerar și prin virament)	mil. lei	687,5	746,7	+59,2	+8,6%
37.	Media încasărilor zilnice	mil. lei/zi	1,9	2,0	+0,2	+8,3%

2.6. Obligațiunile întreprinderii

Obligațiunile scadente ale S.A. „Apă-Canal Chișinău” față de furnizori și creditori, la 31.12.2022, au constituit **693,2 mil. lei**, fiind cu 15,6 mil. lei sau cu 2,2 % mai puțin față de 708,8 mil. lei la începutul anului. Din total datorii, datoriile față de creditori au scăzut cu 93,0 mil. lei, pe când datoriile față de furnizori s-au majorat cu 80,3 mil. lei, precum și datoriile față de buget au scăzut cu 2,9 mil. lei.

Cota preponderentă, de 76,1 %, din totalul obligațiunilor scadente o constituie *datoriile aferente derulării PIP* – în sumă de 527,8 mil. lei, care includ 449,4 mil. lei – datorii față de finanțatorii externi (BERD și BEI) și 78,4 mil. lei – datorii față de furnizorii în cadrul PIP. Obligațiunile în cadrul proiectului sau redus față de începutul anului cu 61,1 mil. lei (cu 10,4 %) ca urmare a majorării datoriilor față de furnizorii în cadrul PIP cu 1,8 mil. lei și a micșorării datoriei față de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvolatre cu 55,8 mil. lei și a datoriei față de Banca Europeană de Investiții cu 7,0 mil. lei sau cu 2,6 %.

Tab. 6. Situație comparativă a obligațiunilor pentru anii 2021 și 2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Devieri 2021-2020	
				abs.	%
Total obligațiuni cu scadență față de terți (A+B)	708,8	693,2	100%	-15,6	-2,2%
A. Obligațiuni fără datoria conform acordurilor internaționale de împrumut și furnizori în cadrul PIP	119,9	165,3	23,9%	+45,4	+37,9%
A.1. Credite bancare locale	46,2	16,0	2,3%	-30,2	-65,3%
A.2. Datorii cu excepția creditelor bancare locale	73,7	149,3	21,5%	+75,6	+102,7%
datorii cu personalul	18,0	20,3	2,9%	+2,3	+12,5%
datorii față de Buget	14,3	11,4	1,6%	-2,9	-20,5%
- privind asigurările obligatorii	5,7	6,9	1,0%	+1,1	+19,6%
- privind impozitele	8,6	4,5	0,7%	-4,1	-47,3%
pentru materialele achiziționate	6,2	17,4	2,5%	+11,3	+182,4%
pentru imobilizările achiziționate	1,7	1,7	0,2%	+0,0	+0,8%
față de antreprenori și prestatori de servicii	14,0	18,1	2,6%	+4,1	+29,5%
energie electrică	7,0	51,5	7,4%	+44,5	+636,7%
gaze naturale	7,4	23,3	3,4%	+15,9	+213,6%
energie termică	1,0	1,4	0,2%	+0,4	+43,7%

Specificare	2021	2022	Structura 2022	Devieri 2021-2020	
				abs.	%
defalcări Organizației sindicale a ACC	3,4	3,4	0,5%	+0,1	+1,5%
alte obligațiuni ordinare	0,7	16,7	2,4%	+16,0	-0,3%
B. Datoriile conform acordurilor internaționale de împrumut și furnizori în cadrul PIP	588,9	527,8	76,1%	-61,1	-10,4%
B.1. credite bancare internaționale (BERD, BEI)	512,2	449,4	64,8%	-62,8	-12,3%
- BERD	233,2	177,4	25,6%	-55,8	-23,9%
- BEI	279,0	272,0	39,2%	-7,0	-2,5%
B.2. achiziții și lucrări aferente derulării PIP	76,7	78,4	11,3%	+1,8	+2,3%

Datoriile ordinare aferente activității curente în sumă de 165,3 mil. lei, au constituit 23,9 % din obligațiunile scadente, fiind în creștere cu 45,4 mil. lei sau cu 37,9 % față de începutul anului. În special au fost reduse datoriile față de creditorii locali cu 30,2 mil. lei și au suportat o creștere considerabilă datoriile pentru materialele și imobilizările procurate – cu 11,3 mil. lei, față de antreprenorii și prestatorii de servicii în cadrul activității ordinare – cu 4,1 mil. lei și obligațiunile pentru energia electrică achiziționată – cu 44,5 mil. lei și pentru gaze naturale cu 15,9 mil. lei.

2.7. Indicatori de rentabilitate

În anul 2022 rentabilitatea vânzărilor (raportul dintre profitul brut din vânzări și venitul din vânzări) a constituit 14,0 %, înregistrând o diminuare cu 12,0 p.% față de perioada de gestiune precedentă. Respectiv, în anul 2022, la un leu venit din vânzări întreprinderea a generat 14,0 bani profit, comparativ cu 26,1 bani profit generat la un leu venit din vânzări în anul 2021. Cea mai mare parte a profitului brut se datorează activității de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, care generează 12,8 bani profit la un leu vânzări, comparativ cu 23,7 bani – în anul 2021.

Totodată, rentabilitatea netă a activității în ansamblu (raportul dintre profitul net și venitul din vânzări) este negativă în cuantum de 23,4 %, aceasta fiind în descreștere cu 20,7 p.% față de nivelul înregistrat în anul precedent. Acest nivel denotă generarea unei pierderi nete de 23,4 bani la un leu venit din vânzări.

Rentabilitatea activelor întreprinderii calculat în baza profitului până la impozitare (fără a ține cont de casarea creanțelor compromise, provizioanele create pentru acestea și diferențele de curs valutar) a constituit o diminuare de 7,3%, fiind cu 7,5p.% în descreștere față de 0,1% înregistrat în perioada de gestiune precedentă. Astfel, de la fiecare leu al mijloacelor investite în circuitul întreprinderii aceasta obține o pierdere de 7,3 bani profit până la impozitare.

Rentabilitatea capitalului propriu a constituit 13,3 %, fiind cu 13,5 p.% mai mică în comparație cu 0,2 % pentru perioada de gestiune precedentă, ceea ce denotă o reducere semnificativă a capacității întreprinderii de a-și îmbogăți proprietatea.

Tab. 7. Situație comparativă a indicatorilor de rentabilitate pentru anii 2021-2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Abateri	
			abs	%
Rentabilitatea vânzărilor (profit brut / venituri din vânzări)	26,1%	14,0%	-12,0 p.%	-46,2%
- din prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	23,7%	12,8%	-10,9 p.%	-46,2%
- din alte servicii prestate	2,4%	1,3%	-1,1 p.%	-46,5%
Rentabilitatea profitului net (profit net/ venituri din vânzări)	-2,7%	-23,4%	-20,7 p.%	-757,3%
Rentabilitatea activelor (profit până la impoz. (fără casarea creanțelor compromise, provizioane create pentru acestea și diferențele de curs valutar)/valoarea medie a activelor) (nivel optim 3%-9%)	0,1%	-7,3%	-7,5 p.%	-5415,1%
Rentabilitatea capitalului propriu (profit până la impoz. (fără casarea creanțelor compromise, provizioane create pentru acestea și diferențele de curs valutar)/valoarea medie a capitalului propriu)	0,2%	-13,3%	-13,5 p.%	-5870,4%
Lichiditate și solvabilitate				
Lichiditatea imediată (mijloace bănești/datorii curente) (nivel optim 0,2-0,6)	0,11	0,03	-0,1	-69,3%
Lichiditatea rapidă (mijloace bănești + creanțe curente/datorii curente) (0,6-1)	0,40	0,33	-0,1	-18,2%
Lichiditatea totală/curentă (active curente/datorii curente) (nivel optim 1-2)	0,55	0,47	-0,1	-15,1%
Rata solvabilității generale (total active/total datorii) (nivel optim 2,5)	3,0	1,4	-1,6	-53,6%

Lichiditatea curentă a întreprinderii, care la începutul anului 2022 a alcătuit coeficientul de 0,55, spre finele anului s-a redus până la 0,47 și rămâne sub intervalul optim recomandat 1,0-2,0,

ceea ce denotă dificultatea întreprinderii de a genera numerar din activitatea curentă pentru a-și onora plățile curente exigibile.

De asemenea, o evoluție descrescătoare a avut și lichiditatea rapidă. Dacă la începutul anului 2022 această rată a constituit 0,40, atunci la finele anului aceasta s-a diminuat până la 0,33 și nu se mai încadrează în intervalul optim recomandat 0,6-1,0, ceea ce indică asupra insuficienței de lichidități.

O evoluție nefavorabilă a înregistrat și lichiditatea absolută/imediată, care de la 0,11 la începutul anului 2022 a scăzut până la 0,03 la sfârșitul anului. Rata indicatorului respectiv se plasează sub limita minimă a intervalului optim 0,2-0,6, fapt care atestă imposibilitatea entității de a-și onora datoriile curente imediat pe seama numerarului deținut.

3. Plăți la bugetele publice

În anul 2022 S.A. „Apă-Canal Chișinău” a efectuat plăți la bugetul public în sumă totală de 160,3 mil. lei, inclusiv 46 mil. lei (28,7 %) plăți din contul angajaților sub formă de impozit pe venit din salariu și reținut la sursa de plată, precum și contribuții individuale de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat, 68,3 mil. lei (42,6 %) contribuțiile de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat din contul angajatorului, 30,1 mil. lei (18,8 %) taxa pe valoarea adăugată, 8,5 mil. lei (5,3 %) taxa pentru apă.

Pe lângă plățile în bugetul public național, în anul 2022, întreprinderea a efectuat plăți în sumă de 0,9 mil. lei în favoarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru reglementarea activității licențiate de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice.

Plățile totale față de buget au crescut cu 22,3 mil. lei (13,9 %) comparativ cu anul 2021, inclusiv cu 2,8 mil. lei (100 %) impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, cu 7,2 mil. lei (30,9 %) impozitul pe venit din salariu, cu 2,1 mil. lei (9,3 %) contribuțiile de asigurări obligatorii de stat din contul angajaților și cu 1,8 mil. lei (21,3 %) taxa pentru apă, în timp ce plățile aferente contribuțiilor de asigurări obligatorii de stat din contul angajatorului au fost majorate cu 9,2 mil. lei (13,4 %), iar plățile privind taxa pe valoarea adăugată s-au diminuat cu 1,9 mil. lei (cu 6,3 %).

Tab. 8. Plățile efectuate către stat în anii 2021-2022, mil. lei

Specificare	2021	2022	Structura	Abateri	
				abs	%
Total plăți în bugetul public național	138,0	160,3	100%	+22,3	+13,9%
<i>inclusiv, din contul angajaților</i>	36,7	46,0	28,7%	+9,3	+20,1%
Impozite și taxe cu caracter fiscal	58,4	69,4	43,3%	+11,0	+15,8%
TVA	32,0	30,1	18,8%	-1,9	-6,3%
Impozit pe venit din salariu	16,1	23,4	14,6%	+7,2	+30,9%
Impozit pentru utilizarea resurselor naturale (taxa pentru apă)	6,7	8,5	5,3%	+1,8	+21,3%
Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător	0,0	2,8	1,7%	+2,8	+100,0%
Impozit pe bunurile imobiliare	1,0	2,2	1,4%	+1,2	+52,7%
Impozit funciar	0,7	0,7	0,4%	-0,0	-0,1%
Impozit rutier	0,5	0,5	0,3%	-0,0	-0,8%
Taxa pentru amenajarea teritoriului	0,3	0,3	0,2%	+0,0	+6,4%
Plăți pentru poluarea mediului	0,9	1,0	0,6%	+0,1	+7,1%
Alte impozite și taxe	0,2	0,0	0,0%	-0,2	-534,1%
Contribuții de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat	79,6	90,9	56,7%	+11,3	+12,4%
- CASM din contul angajatorului	59,1	68,3	42,6%	+9,2	+13,4%
- CASM individuale, din contul angajaților	20,5	22,6	14,1%	+2,1	+9,3%
Plăți regulatorii în favoarea ANRE	0,9	0,9		+0,0	+0,5%

Datoriile privind impozite și taxe față de buget, la 01.01.2023, au constituit 4,6 mil. lei, inclusiv, 2,0 mil. lei datoria privind taxa pentru apă, pentru care termenul de achitare este de o lună după trimestrul de gestiune, 0,1 mil. lei datoria privind TVA, 1,9 mil. lei datoria privind impozitul pe venit din salariu și 0,6 mil. lei datorii privind alte impozite și taxe.

4. Indicatorii nefinanciari de performanță

4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate

Conform prevederilor contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat cu mun. Chișinău, ACC are obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului furnizat.

Astfel, la situația din 31.12.2022 lungimea totală a rețelelor de apă și de canalizare efectiv utilizate în scopul furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ca construcții tehnico-edilitare, a constituit circa 6 773,40 km (100,0 %) și sunt înregistrate în evidența contabilă a întreprinderii, având statut și descrierea caracteristicilor tehnice.

Pe parcursul anului 2022, lungimea rețelelor din gestiunea întreprinderii a fost extinsă. Astfel, lungimea rețelelor de alimentare cu apă a crescut cu 1 865,8 km, la fel și lungimea rețelelor de canalizare a crescut cu 1 853,48 km.

Întreprinderea a efectuat investiții semnificative pentru reconstrucția și reabilitarea a 34,82 km rețelele de alimentare cu apă și 6,8 km rețelele de canalizare, cea mai mare parte a lucrărilor fiind efectuate în cadrul Programului de Investiții Prioritare, finanțat de BERD și BEL.

Tab. 9. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate în anii 2021-2022

Indicatori	UM	31.12.2021	31.12.2022	Devieri
Lungimea totală a rețelelor conform evidenței contabile	km	3 054,12	6 773,40	+3719,28
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă la finele anului	km	1 937,49	3 803,29	+1865,80
Lungimea rețelelor de canalizare la finele anului	km	1 116,63	2 970,11	+1853,48
Lungimea totală a rețelelor reabilite/reconstruite	km	37,04	41,62	+4,58
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă reabilite	km	35,10	34,82	-0,28
Lungimea rețelelor de canalizare reabilite	km	1,94	6,80	+4,86

4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare

Numărul de contracte încheiate cu consumatorii pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este în continuă creștere. La 31.12.2022 acesta constituia 129 287, inclusiv 116 097 contracte încheiate cu consumatori casnici și 13 190 contracte cu consumatori noncasnici. Pentru comparație, la 31.12.2021 acesta a constituit 116 126, majorându-se pe parcursul anului cu 10,2 %. Din numărul total de contracte 120 725 contracte acoperă serviciul public de alimentare cu apă și 95 550 contracte acoperă serviciului public de canalizare.

La finele anului 2022, **numărul brașamentelor** la sistemul public de alimentare cu apă a constituit 174 235, în creștere cu 10 144 brașamente, sau cu 5,8 %. **Numărul racordurilor** la sistemul public de canalizare a constituit 146 413, majorându-se cu 12 239 racorduri sau cu 8,4 %. Este necesar de menționat faptul că numărul locurilor de consum înregistrat include doar brașamentele/racordurile consumatorilor care au încheiate contracte direct cu operatorul. Respectiv, pentru categoria consumatorilor casnici sunt înregistrate doar brașamentele/racordurile blocurilor de locuințe, a caselor individuale și a apartamentelor cu contracte directe.

Cea mai mare parte a locurilor de consum existente sunt contorizate, însă există și locuri de consum necontorizate. **Numărul de contoare** instalate la consumatori a crescut cu 7,4 %, de la 141 811 contoare la 153 127.

Tab. 10. Număr de consumatori, locuri de consum, contoare în anii 2021-2022

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Devieri	
			abs	%
Număr contracte aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	116 126	129 287	+13 161	+10,2%
<i>inclusiv: contracte încheiate cu consumatori casnici</i>	<i>103 011</i>	<i>116 097</i>	<i>+13 086</i>	<i>+11,3%</i>
<i>contracte încheiate cu consumatori noncasnici</i>	<i>13 115</i>	<i>13 190</i>	<i>+75</i>	<i>+0,6%</i>
Contracte eferente serviciului public de alimentare cu apă	108 334	120 725	+12 391	+10,3%
Contracte eferente serviciului public de canalizare	83 816	95 550	+11 734	+12,3%
Număr brașamente	164 091	174 235	+10 144	+5,8%

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Devieri	
			abs	%
Număr racorduri	134 174	146 413	+12 239	+8,4%
Număr contoare	141 811	153 127	+11 316	+7,4%

Actualmente, cea mai mare parte a contoarelor instalate sunt de tip mecanic, doar o parte nesemnificativă a contoarelor mecanice fiind înlocuite cu contoare ultrasonice cu citire la distanță. În prezent, persistă înregistrarea diferenței de volume între contoarele de la brașamentele blocurilor locative și contoarele din apartamente.

Având în vedere rezultatele obținute în cadrul mai multor proiecte pilot desfășurate anterior, și anume instalarea contoarelor cu citire la distanță în 5 blocuri locative în anul 2013 și în alte 13 blocuri – în anul 2017, soluția care ar elimina apariția diferențelor de volume ar fi instalarea contoarelor inteligente concomitent în apartamentele și la brașamentele blocurilor locative.

4.3. Balanța apei și apelor uzate

În anul 2022, volumul total al apei extrase din sursele de apă a crescut comparativ cu anul precedent cu 0,4 mil. m³ sau cu 0,6 %, constituind 66,4 mil. m³. Cota de 69,5 % din volumul captat constituie volum comercializat și 30,5 % reprezintă consum tehnologic și pierderi de apă. În anul 2021 cota volumului comercializat a constituit 69,0 %, iar CTP de apă – 31,0 %.

Volumul serviciilor de alimentare cu apă a constituit 46,1 mil. m³, fiind cu doar 1,3 % peste nivelul comercializat în anul 2021. Volumul mediu al apei livrate a constituit 3,84 mil. m³/lună, fiind în creștere cu 0,05 mil.m³/lună față de anul precedent.

Volumul consumului tehnologic și al pierderilor de apă s-a redus cu 1,1 %, de la 20,5 mil. m³ la 20,3 mil. m³. Respectiv, pierderile de apă s-au redus de la 1,2 m³ pe oră pe km la 0,6 m³ pe oră pe km.

Volumul apelor uzate recepționate în anul 2022 a constituit 42,1 mil. m³, înregistrând o descreștere de doar 0,2 % față de nivelul din anul 2021. În medie acesta a constituit 3,51 mil. m³/lună (3,52 mil. m³/lună în 2021 și 3,53 mil. m³/lună în 2020).

Volumul total al apelor uzate epurate de către întreprindere, inclusiv apele uzate recepționate de la consumatori, cele evacuate de către întreprindere în procesul tehnologic, precum și apele uzate pluviale, a constituit 48,6 mil. m³, fiind cu 1,4 mil. m³ sau cu 2,9 % în descreștere comparativ cu cel epurat în anul 2021.

Tab. 11. Balanța apei și apelor uzate pentru anii 2021-2022

Indicatori	UM	2021	2022	Devieri	
				abs.	%
Balanța apei la prestarea serviciului de alimentare cu apă					
Volumul apei captate (extrase)	mil. m ³	66,0	66,4	+0,4	+0,6%
Volumul apei furnizate clienților	mil. m ³	45,5	46,1	+0,6	+1,3%
Volumul consumului tehnologic și pierderilor de apă	mil. m ³	20,5	20,3	-0,2	-1,1%
Pondere CTP de apă, în volumul apei captată	%	31,0%	30,5%	-0,5 p.%	-1,6%
Pierderi de apă pe oră pe km	m ³ /oră/km	1,2	0,6	-0,6	-98,9%
Apele uzate					
Volumul apelor uzate recepționate de la consumatori	mil. m ³	42,3	42,1	-0,2	-0,4%
Volumul apelor uzate epurate	mil. m ³	50,0	48,6	-1,4	-2,9%

5. Perspectivele de dezvoltare ale entității

Obiectivele prioritare ale întreprinderii sunt:

- ajustarea periodică a tarifelor pentru asigurarea profitabilității activității;
- optimizarea cheltuielilor;
- creșterea ariei de prestare a serviciilor;
- creșterea calității serviciilor prestate;
- reducerea pierderilor de apă etc.

În sensul atingerii obiectivelor propuse, cea mai importantă activitate din ultimii ani este implementarea Programului de Investiții Prioritare (PIP), care a demarat în anul 2016 și urmează

a fi finalizat pe parcursul anului 2023. Acesta este estimat la valoare totală de circa 56 mil. EUR, fiind finanțat în baza acordurilor de împrumut și finanțare încheiate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană pentru Investiții (BEI) în data de 19.12.2013.

Prin implementarea Programului de investiții prioritare ACC urmărește:

a) îmbunătățirea calității serviciilor prestate; reducerea avariilor și intervențiilor la rețele; reducerea pierderilor de apă – ca rezultat al reabilitării rețelelor de apă și de canalizare și procurarea echipamentului de detectare a scurgerilor, a vehiculelor specializate pentru echipele de reparații la rețele de apă și canalizare și a hidrovidanșelor pentru spălarea conductelor;

b) reducerea problemelor generate de nămolul de la Stația de epurare și utilizarea acestuia în agricultură, precum și creșterea eficienței consumului de energie electrică și creșterea capacității de pompare și epurare a apelor uzate – ca rezultat al reabilitării Stației de epurare a apelor uzate;

c) îmbunătățirea calității apei și reducerea pierderilor de energie electrică consumată în procesul tehnologic, ceea ce ar permite la rândul său menținerea tarifelor la un nivel optim – ca rezultat al ameliorării dezinfectării, reparațiilor efectuate la Stația de tratare a apei, înlocuirii conductelor și reparației rezervoarelor;

d) majorarea operativității deservirii clienților – datorită implementării Sistemului de Management Informațional (MIS) până la finele anului 2023.

6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea

Procesul de management al riscurilor în cadrul ACC este reglementat prin Procedura generală internă „Managementul riscurilor și oportunităților” (PG-02), elaborată în conformitate cu Standardele internaționale: ISO 9001:2015; ISO 14001:2015; ISO 45001:2018; ISO 50001:2019; ISO 37001:2016; ISO 27001:2016, care urmărește crearea unui cadru adecvat de administrare eficientă a riscurilor în cadrul întreprinderii. Procesul de gestiune al riscurilor cuprinde identificarea, evaluarea, tratarea, întreprinderea măsurilor de control, revizuirea și raportarea riscurilor care pot influența activitatea întreprinderii.

Principalele riscuri la care poate fi expusă întreprinderea sunt: riscul de personal, riscul juridic, riscul de modernizare, riscuri financiare (valutar și de lichiditate), riscul tehnologic/de producere, riscul operațional.

Riscul de personal:

Performanța muncii angajaților este determinată de migrarea angajaților și lipsa ofertei de specialiști în unele domenii din cauza imposibilității asigurării unei remunerații atractive (ex. ingineri proiectanți, chimiști, laboranți).

La situația din 31 decembrie 2022, din numărul total de 1689 angajați, 415 angajați (24,6 %) se atribuie la categoria de vârstă de până la 40 ani.

Riscul juridic:

Întreprinderea desfășoară activitatea în strictă conformitate cu cerințele legislației și actelor normative în vigoare, precum și respectă prevederile contractelor încheiate. Respectiv, neaplicarea sau aplicarea defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale, expun întreprinderea la amenzi, sancțiuni sau plăți de despăgubiri. Totodată, unele prevederi legale/normative pot influența sau chiar limita profitabilitatea întreprinderii, cum ar fi reglementarea tarifelor de către ANRE. Astfel, Metodologiile privind calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru serviciul de producere și furnizare a energiei termice, prevăd condiții stricte de determinare a tarifelor, care nu acoperă toate aspectele specifice activității ACC, determinând un nivel al tarifelor care nu permite acoperirea tuturor costurilor suportate, și cu atât mai mult acumularea resurselor financiare necesare pentru efectuarea investițiilor în dezvoltarea întreprinderii. De asemenea, quantumul tarifelor aprobate conform prevederilor Metodologiilor tarifare nu asigură îndeplinirea condițiilor conform acordurilor de împrumut încheiate cu băncile europene, fiind necesară negocierea periodică a derogărilor la contractele de împrumut.

Riscul de modernizare:

Transpunerea legislației și standardelor naționale la cele internaționale, presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate determina regresul indicatorilor financiari ai întreprinderii, precum și suportarea cheltuielilor suplimentare de perfecționare a cadrelor. De asemenea, progresul tehnico-științific impune modernizarea echipamentului de lucru și a sistemului informațional utilizat în cadrul întreprinderii, ceea ce necesită investiții suplimentare. Respectiv, în cazul în care tarifele aplicate de entitate nu permit atât obținerea unei profitabilități, dar și acoperirea costurilor, întreprinderea este lipsită de posibilitatea de a investi fără atragerea surselor de finanțare străine.

Riscuri financiare:

Riscul valutar, reprezintă riscul expunerii la pierderi rezultate din contractele comerciale sau din alte raporturi economice ca urmare a fluctuațiilor pe piață ale ratei de schimb valutar în perioada dintre încheierea contractului și scadența acestuia. Având în vedere contractele de credit încheiate între ACC și băncile europene, precum și contractele încheiate cu nerezidenți în cadrul programului de investiții desfășurat, întreprinderea înregistrează diferențe semnificative de curs valutar, care afectează rezultatul net din activitate. Astfel în anul 2021 a obținut rezultat net pozitiv în valoare de 31,1 mil. lei, iar în anul 2022 întreprinderea a înregistrat un rezultat net negativ din diferențele de curs valutar în sumă de 4,2 mil. lei

Riscul de lichiditate reprezintă incapacitatea întreprinderii de achitare a obligațiilor la scadența acestora. În contextul celor enunțate mai sus, având în vedere necesitatea efectuării unor investiții majore la Stația de epurare, în afara proiectului investițional BERD și BEI, cât și capacitatea solicitată la capitolul încheierii contractelor la direct cu consumatorii apartamentelor din blocurile locative, precum și neajustarea tarifelor în anul 2022, va avea un impact semnificativ asupra lichidităților întreprinderii.

Riscul de lichiditate este determinat de incapacitatea entității de a-și îndeplini obligațiile la scadență. S.A. „Apă-Canal Chișinău” va integra în procesul de administrare a riscului de lichiditate un set de indicatori de avertizare, de prevenire și de testare a situației de lichiditate. Pe tot parcursul anului 2023, S.A. „Apă-Canal Chișinău” va evalua, analiza și controla riscul de lichiditate, inclusiv dinamica acestuia.

În procesul de evaluare a riscului de lichiditate, întreprinderea folosește următoarele instrumente:

- analiza fluxurilor monetare;
- analiza indicatorilor de lichiditate.

Riscul tehnologic/de producție

Aplicarea noilor tehnologii pentru îndeplinirea activităților principale ale întreprinderii presupune riscuri în utilizarea lor datorită incertitudinii atingerii scopurilor pentru care au fost proiectate. În special, poate fi menționat riscul legat de exploatarea Stației de epurare a apelor uzate aflată în proces de reabilitare în cadrul Programului de investiții prioritare. Având în vedere durata extinsă a lucrărilor de reabilitare, odată cu finisarea lucrărilor ar putea fi necesară efectuarea investițiilor suplimentare. De asemenea, darea în exploatare a unui proces tehnologic nou ar putea determina închiderea completă a unui sau a mai multor procese tehnologice existente, în care s-au investit resurse până în prezent.

Riscul operațional

Risc operațional este riscul actual sau viitor de afectare a activității întreprinderii ca rezultat al acțiunii unor factori sau evenimente interne sau externe. Având în vedere complexitatea activității desfășurate de către ACC, performanța acesteia depinde de așa factori externi precum crizele economice, cadrul legislativ și de reglementare, capacitatea consumatorilor de onorare a obligațiilor față de întreprindere, calitatea mărfurilor livrate și serviciilor prestate de către antreprenori, precum și operativitatea livrării/prestării acestora. Pe plan intern, performanța fiecărei subdiviziuni ține de utilizarea sistemelor informaționale adecvate, gama și specificul activităților desfășurate, complexitatea și dimensiunea structurii organizatorice, operativitatea și corectitudinea activităților desfășurate de către fiecare subdiviziune, toate fiind intercorelate.

Ultima aprobare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare a avut loc în anul 2017, iar continuarea activității întreprinderii cu aplicarea acestora nu mai este

posibilă, în special, din cauza multiplelor majorări substanțiale de prețuri la resursele energetice și alte resurse necesare activității entității, care au început la finele anului 2021 și au continuat pe parcursul anului 2022. Prin urmare, activitatea întreprinderii este pusă în pericol din cauza nivelului insuficient al tarifelor, care vor genera un deficit de lichidități, inclusiv pentru onorarea obligațiunilor față de creditori și furnizori. În acest context, S.A. „Apă-Canal Chișinău” va înainta Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică solicitarea de ajustare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

7. Protecția mediului înconjurător

În ceea ce privește impactul activității întreprinderii asupra mediului înconjurător, în procesul desfășurării activității, S.A. „Apă-Canal Chișinău” se conformează prevederilor standardului internațional de management al mediului ISO 14001:2015, standardului moldovean ISO 14001:2016 „Sisteme de management de mediu”, Procedurii generale interne „Aspecte de mediu”, procedurilor specifice și instrucțiunilor de lucru interne în domeniul mediului, fiind permanent preocupată de reducerea impactului activităților sale operaționale asupra mediului.

Anual, S.A. „Apă-Canal Chișinău” elaborează și aprobă, prin Ordin intern, Programul de management de mediu, în care se stabilesc indicatori de performanță. În cadrul analizei efectuate de management, anual este raportat gradul de realizare al indicatorilor de performanță și se propun măsuri de îmbunătățire.

Principalele măsuri de protecție a mediului, întreprinse de către entitate, sunt următoarele:

- Creșterea conștientizării companiei privind consumul de resurse (energie, apă): este asigurată instruirea personalului privind utilizarea eficientă a resurselor; sunt elaborate și imprimate etichete privind economisirea resurselor naturale: închide-mă (pentru robinetele de apă); stinge-mă (pentru întrerupătoarele de lumină); nu mă murdări (pentru veceuri); deconectează-mă (pentru calculatoare), care sunt lipite în locuri relevante;

- Controlul produselor chimice: este asigurată monitorizarea sistematică a procesului de depozitare a reactivilor care se utilizează la tratarea apei brute, apei potabile, epurarea apelor uzate și prelucrarea nămolurilor, precum și cele utilizate în laboratoare pentru efectuarea încercărilor de laborator, conform procedurilor specifice aplicabile, cu menținerea înregistrărilor privind cantitatea acestora;

- Controlul calității apei potabile și apelor uzate: Administratorii proceselor de tratare a apei potabile și de epurare a apelor uzate monitorizează și asigură calitatea apei potabile/apelor uzate și a nămolurilor formate, la toate etapele procesului tehnologic de tratare a apei potabile, epurare a apelor uzate, formare a nămolurilor, în conformitate cu prevederile actelor normative și legislative în vigoare, prevederilor procedurilor specifice și a instrucțiunilor de lucru aprobate pe întreprindere. Concomitent, anual sunt elaborate și aprobate grafice de control a calității apei brute, apei potabile pe tot procesul tehnologic, apelor uzate, apelor epurate și a nămolurilor formate la toate Stațiile de epurare din gestiunea întreprinderii, cu coordonarea ulterioară a acestora cu Centrul de Sănătate Publică din mun. Chișinău și Agenția de Mediu. Controlul calității apei potabile este realizat de către Laboratoarele acreditate din cadrul întreprinderii prin prelevarea probelor și efectuarea încercărilor de laborator în punctele de control stabilite, cu introducerea rezultatelor încercărilor de laborator în softul „Calitate AP” ;

- Monitorizarea permanentă a consumurilor de resurse: Responsabilitatea asigurării gestionării și evidenței materiilor prime și materialelor pentru fiecare proces, este atribuită șefilor de departamente, care administrează procesele din gestiune. Concomitent, gestionarea eficientă a consumurilor de resurse se efectuează prin achiziționarea și montarea pompelor dotate cu convertizoare de frecvență, care reduc consumul de energie electrică; înlocuirea corpurilor de iluminat exterior și interior vechi cu corpuri de iluminat de tip LED cu consum de energie redus etc.; Planificarea anuală în Programul de management mediu a obiectivelor privind utilizarea eficientă a materiilor prime, materialelor și utilităților în vederea asigurării și dezvoltării durabile;

- Depozitarea nămolului în locuri îndepărtate: Depozitele de nămol sunt situate pe terenul adiacent Stației de epurare din mun. Chișinău (SE), în zona industrială incompatibilă cu cea de

locuit. Depozitele de nămol sunt construite în conformitate cu prevederile normelor și legislației în vigoare, în scopul evitării poluării terenurilor adiacente, subsolului și apelor subterane. Concomitent, în scopul excluderii mirosurilor pestilențiale, depozitul nr. 2 a fost acoperit cu două straturi de membrană, dintre care unul este impermeabil, cu montarea instalațiilor de acumulare și neutralizare a gazelor cu efect de seră.

- Promovarea utilizării nămolului în agricultură: înaintarea solicitărilor către instituțiile de stat, persoanele fizice și agricultori în vederea utilizării nămolului în agricultură în calitate de îngrășământ organic conform recomandărilor din studiile/cercetările efectuate de către Institutul de Ecologie și Geografie și Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor din cadrul Academiei de Știință a Moldovei, precum și solicitări privind identificarea terenurilor pentru transportarea nămolului deshidratat în scopul amenajării terenurilor degradate, astuparea râpelor, gropilor, șanțurilor, gunoiștilor, pentru amenajarea spațiilor verzi etc.

- Protecția aerului: contractarea instituțiilor de stat în vederea efectuării măsurărilor emisiilor de poluanți și a zgomotului în zona de protecție sanitară de 500 m a Stației de epurare din mun. Chișinău, în afara zonei sanitare de protecție, precum și măsurări la alte obiective din gestiunea întreprinderii. Contractarea Agenției de Mediu în vederea prestării serviciilor de prognoză a poluării aerului atmosferic, de recepționare a mesajelor de avertizare și recomandărilor privind regimul de lucru în perioada condițiilor meteorologice nefavorabile;

- Gestionarea deșeurilor: Gestionarea deșeurilor la toate sectoarele întreprinderii se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, procedurii specifice „Gestionarea deșeurilor” și instrucțiunilor de lucru aplicabile privind gestionarea deșeurilor. Lunar sunt ținute la control și gestionate cantitățile și stocurile de deșeuri formate în cadrul departamentelor întreprinderii. Personalul entității este instruit cu privire la gestionarea adecvată a deșeurilor rezultate din activitatea întreprinderii. În cadrul auditurilor interne sunt verificate respectarea prevederilor legale, procedurilor și instrucțiunilor aplicabile. Se asigură sortarea separată a fiecărui tip de deșeu rezultat din activitatea de producție a ACC în scopul evitării amestecării deșeurilor cu deșeurile toxice. Sunt contractate companii licențiate în scopul predării fiecărui tip de deșeu spre utilizare, reciclare, valorificare, reutilizare etc.

- Protecția florei terestre: în cazul defrișării arborilor, sunt obținute Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și în vegetația forestieră din afara fondului forestier de la autoritățile de mediu. Anual ACC în comun cu reprezentanții Primăriei mun. Chișinău participă și asigură plantarea arborilor pe terenurile din gestiune, precum și celor adiacente sectoarelor întreprinderii;

- Respectarea cerințelor de reglementare și implementare a unui sistem de control în domeniul mediului: este asigurată instruirea periodică a personalului cu privire la prevederile legislației în domeniul mediului, aspectele de mediu identificate și riscurile acestora. Sunt efectuate vizite/inspecții planificate în domeniul mediului în comun cu inspectorii de stat și administratorii proceselor în scopul obținerii/prelungerii Autorizațiilor pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare, Autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, Autorizațiilor sanitare pentru funcționare pentru obiectivele în funcțiune ale S.A. „Apă-Canal Chișinău”. Concomitent, în cadrul auditurilor interne sunt verificate respectarea, menținerea, îmbunătățirea cerințelor standardului ISO 14001, procedurilor generale, procedurilor specifice, instrucțiunilor de lucru aplicabile în domeniul mediului. Neconformitățile de mediu sunt înregistrate în Registrul de neconformități și sunt tratate prin dispunerea măsurilor corective în termeni stabiliți;

- Raportarea către instituțiile de stat în domeniul mediului: În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, anual sunt elaborate și coordonate cu instituțiile de stat: Rapoartele statistice nr. 1-gospodăria apelor „Utilizarea apei” și nr. 1-cheltuieli „Cheltuieli curente pentru protecția mediului și plăți ecologice”, precum și încărcate prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat rapoartele la nivel de întreprindere privind "Managementul Deșeurilor" (SIA MD) și "Registrul Emisiilor și Transferului de Poluanți" (RETP), iar trimestrial se calculează taxa pentru apa extrasă;

- Respectarea principiului „Poluatorul plătește”: Calcularea plății pentru poluarea pentru emisiile și deversările de poluanți, cu achitarea anuală a plăților la bugetul de stat, în termenii stabiliți în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

8. Oportunitățile profesionale ale angajaților

La situația din 31 decembrie 2022, efectivul de personal al S.A. „Apă-Canal Chișinău” a constituit **1689** angajați. Efectivul de angajați al întreprinderii este optimal echilibrat după categoriile de vârstă, astfel alături de angajații cu o experiență bogată de lucru, activând cu succes generația tânără. Din numărul total de angajați, **415** angajați, ceea ce constituie **24,6%**, se atribuie la categoria de vârstă de până la 40 ani.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” are o echipă profesionistă formată din 609 persoane cu studii superioare/universitare de licență și 468 cu studii medii de specialitate.

Posibilitate de avansare în post este asigurată pentru toți salariații întreprinderii.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” a implementat în cadrul întreprinderii un **sistem de salarizare a muncii** concentrat pe cointeresarea materială a angajaților în vederea creșterii eficienței și productivității muncii, fiind aplicat în strictă conformitate cu Codul muncii al RM, Legea salarizării nr.847 din 14.02.2002, Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 ”Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” și Regulamentul privind modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaților întreprinderilor din domeniul gospodăriei locativ-comunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.169 din 16.02.2008.

Salariul mediu lunar aferent anului 2022 constituie 13764 lei/lună, fiind cu 15,4 % în creștere față de 11928 lei/lună aferent anului 2021.

Întreprinderea aplică diverse instrumente de motivare financiară a angajaților, precum sunt: grila de salarizare, primele trimestriale, prima anuală, măsuri de formare și dezvoltare profesională continuă.

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii competențelor profesionale ale salariaților, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, investește continuu în capitalul uman prin realizarea Planului anual de formare profesională. Astfel, în anul 2022, pentru instruirea personalului au fost contractate diverse servicii de instruire și organizate cursuri de instruire în valoarea totală de 276,6 mii lei. În cadrul acestora 499 persoane au fost instruite în Centrele de instruire a mun. Chișinău și 83 persoane au participat la cursuri și seminare organizate de alte instituții pentru menținerea nivelului profesional.

Cele mai importante tematici de instruire abordate sunt:

1. Menținerea exploatarei inofensive a obiectelor industriale periculoase. Cursul a fost urmat de 376 persoane;
2. Instruirea periodică privind respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, fiind instruiți 119 persoane;
3. Formarea profesională a conducătorilor de autovehicule, prin instruirea periodică a 4 persoane.
4. Au participat la diverse cursuri, seminare – 83 pers.

Director economic

Galina BEDNARSCAIA

Exec.: Galina Acciu, tel. 022 256959